

Nr 8.

Av herr Sefve, angående åstadkommande av bättre vägledning för den studerande ungdomen vid dess val av levnadsbana.

Man har vid upprepade tillfällen kunnat konstatera, att tillströmningen till de lärda banorna är mycket ojämn. Vid vissa tillfällen har det allmänna haft svårigheter att få kompetenta sökande till lediga tjänster, i andra mer ofta förekommande fall har det funnits ett överflöd särskilt av akademiskt utbildade arbetskrafter. Inom vissa tjänstemannagrupper har därför ett stort antal tjänstemannaaspiranter fått gå utan sysselsättning. Bortsett från att dessa arbetslösa efter en ofta mycket dyrbar utbildning fått gå långa tider utan arbetsförtjänst, har förekomsten av dem varit till stort hinder för genomförandet av eljest ändamålsenliga reformer. Vissa besparingsåtgärder ha exempelvis ej kunnat företagas med hänsyn till att de måst medföra en ytterligare ökning av arbetslösheten.

Det måste uppenbarligen vara till skada inte blott för den enskilde utan även för det allmänna, att på detta sätt många dugliga ungdomar utbilda sig för befattningar och yrken, inom vilka de ej ha utsikt att erhålla anställning annat än möjligen efter mycket lång väntetid. Tydligt är också, att en stor del av dessa arbetslösa aldrig skulle ha skaffat sig sin dyrbara utbildning, om de vetat, hur framtiden skulle ställa sig för dem. Att de likväl gjort detta, beror ofta på att de ej känt till förhållandena på den levnadsbana de valt. Den enskilde har nämligen mycket svårt att skaffa sig de upplysningar, som behövas för att kunna bedöma framtidsutsikterna inom de olika s. k. lärda yrkena.

Från olika sammanslutningar av t. ex. obefordrade läkare, lärare och jurister utsändas visserligen numera ganska regelbundet till studenter och till gymnasisterna vid våra läroverk varningar för att välja en sådan bana, men dels komma de ej alltid fram till dem det vederbör, dels bli de ofta ej tillbörligt beaktade. De komma från aspiranterna inom de olika yrkena till ungdomar, som kunna i framtiden tänkas uppträda som konkurrenter, och vinna därför ej alltid tilltro.

Helt annorlunda skulle inställningen bli till dessa frågor, om sakliga upplysningar kunde lämnas av någon statlig myndighet. Genom t. ex. skolöverstyrelsen, socialstyrelsen eller ecklesiastikdepartementet kunde uppgifter inhämtas från vederbörligt håll om antalet studerande inom de olika yrkesgrupperna ävensom om det behov av arbetskraft av olika slag, som kan beräknas föreligga inom en överskådlig framtid. Dessa upplysningar kunde

sedan sammanställas och lämpligen översändas till de olika läroanstalterna och av rektor meddelas lärjungarna och deras föräldrar. Sådan information kunde av rektor lämnas dels i realskolans högsta och näst högsta klass till ledning för val av gymnasielinje eller av praktisk utbildning, dels vid tidpunkten för val av ämnesgrupp inom det differentierade gymnasiet, dels vid tiden för studentexamen.

Vid lämnandet av sådan information bör då också för föräldrar och lärjungar framhållas, att det allmänna stått till tjänst med upplysningar, i den mån detta varit möjligt, men att ansvaret för valet alltid måste tagas av den enskilde.

Då ett förnuftigt ordnande av hithörande frågor är av mycket stor betydelse för såväl samhället som den enskilde, får undertecknad härmed föreslå,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder i syfte att åstadkomma bättre vägledning för den studerande ungdomen vid dess val av levnadsbana.

Stockholm den 12 januari 1943.

Ivar Sejve.
